

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.: pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERȚIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

Catedrala mitropolitană.

Sibiul, acest pacinic centru al săsimeii din țara noastră, a ajuns, cu ajutorul lui Dumnezeu, să fie în timpot recent punctul central de manifestare a vieții noastre naționale-bisericești. După frumoasele serbări de inaugurare a Muzeului Național Român și înălțătoarea validitate a intelectualismului nostru românesc, prin adunările din vară a Asociațiunii și Fondului de teatru. — avurăm prilegiu de a vedea cum se desfășură sublimul act al sfințirii catedralei mitropoliei noastre ortodoxe române; văzură ochii noștri întruparea unui gând mare a și mai marelui Șaguna, prin silințele, munca și devotamentul pentru biserică a veneratului arhieru I. P. Sa mitropolitul nostru Ioan Mețianu.

Nu există suflet românesc, care să nu se încălzească, în fața acestui măreț act, care este o dovadă de vrednicie a poporului nostru, de devotament pentru factorii conducerii bisericii noastre și de mulțumirea sufletească a tuturor celor ce înțeleg înălțimea moment elor de pietate, cari apropie pe om de Dumnezeu.

De aceste gânduri stăpâniți, la rândul nostru, ne împlinim plăcuta datorie, de a da cetitorilor noștri o succintă icoană, relativă la cele petrecute în Sibii, cu ocasiunea sfințirii catedralei mitropolitane ortodoxe române.¹⁾

Despre istoricul moment al sfințirii catedralei „Telegraful Român“ — organ oficios — aduce următoarele:

În sunetul clopotelor pornește dela reședința arhiepiscopoească procesiunea. Întâi corul seminarial, condus de profesorul Demetrie Cunțan, apoi diaconii Demetrie Câmpian, George Tulbure și T. Scorobeș, protoprezviterii slujitori, patru-sprezece la număr, cu ieromonahul Dr. Miron E. Cristea, protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșca, arhimandriții Dr. Ilarion Pușcariu, Augustin Hamzea și Vasilie Mangra, în urmă sub baldachin înalt-preasfinția Sa, arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu cu P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp.

¹⁾ Raport despre decurgerea serbărilor arangeate din acest incident, dăm în alt loc al ziarului nostru.

Protoprezviterii slujitori erau următorii: Pavel Boldea, protopop militar, Ioan Teculescu, Vasilie Voina, Demetrie Moldovan, Galacteon Șagău, Ioan Droc, Ioan Papiu, Simeon Popescu din Bueurești, Nicolae Ivan, Matei Voilean, Dr. Ioan Stroia, Romul Furdui, Sergiu Medean și Vasilie Damian.

Baldachinul a fost purtat de alți patru protoprezviteri: Petru Popoviciu, Nicolae Borzea, Ioan Căndea și Vasile Domșa.

În fața ușilor bisericii catedrale se oficiază acum serviciul divin prescris la sfințire de biserică, se cetesc evangheliile și se face încunjurarea bisericii de trei ori, apoi se unge catedrala pe dinafară cu sfântul mir, se stropește cu apă sfințită, și se face intrarea în lăuntru, unde se continuă ungerea cu sfântul mir, până se ajunge la altar.

Aci se face așezarea moaștelor în sfântul prestol și în urmă spălarea și îmbrăcarea prestolului, iar episcopul Ioan I. Papp ceteste ultima rugăciune, și corul seminarial intonează »Isaia dăntuește«.

Când I. P. S. Sa a pomenit la finea vorbirii pe Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I., care ne-a dat concesiunea să adunăm fondul pentru zidirea catedralei, și însuși a contribuit, ca primul donator la acest fond cu 1000 galbini, corul mixt, condus de Tim. Popovici, a întonat »Mulți ani«.

Tot așa când s'a amintit ilustra familie de Mocsonyi, și iarăși de nou, când Exceleța Sa a pomenit numele P. S. Sale episcopului Ioan I. Papp, dela Arad.

Când a vorbit despre cei morți dintre contribuții la fondul catedralei, corul a întonat »In veci pomenirea lor«, și după terminarea vorbirii iarăși »Mulți ani«.

Terminat fiind acum actul sfințirii, s'a început liturgia, la orele 10. Slujitori I. P. S. Sa

arhiepiscopul și mitropolitul *Ioan Meșianu* și P. S. Sa Episcopul *Ioan I. Papp*, asistați tot de cei ce au cooperat la actul sfințirii.

Răspunsurile le dă corul mixt, compus din 140 membri.

Afară, la orele 10 și un sfert, sosește miliția cu muzica în frunte: infanterie, honvezi, husari, artilerie și soldați dela tren. Muzica cântă marșuri românești.

Nu peste mult sosește generalul de divizie, locțiitorul comandantului de corp, (absent din Sibii) Excelența Sa Domnul locotenent-mareșal campestru *Laube*, care primește raportul comandantului, și apoi intră în biserică, însoțit de alți trei generali și de mai mulți ofițeri superiori ai garnizoanei.

Ceva mai înainte sosiseră și căpeteniile tuturor oficilor publice din Sibii, în frunte cu Ilustritatea Sa domnul comite suprem și comes al Sașilor *Thalman*, cum și reprezentanții celorlalte confesiuni din Sibii.

Catedrala era îndesată de lume, iar afară pe stradă asemenea lume multă.

Sub decursul liturgiei miliția a fost comandată de mai multe ori »La rugăciune«, iar la orele 12 fără un sfert liturgia fiind terminată miliția pleacă acasă, tot în sunetul muzicii.

În biserică se mai face împărțirea anaforei și stropirea cu apă sfințită, apoi I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul *Ioan Meșianu* și P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp*, sunt aduși la reședința arhiepiscopicească iarăși cu procesiune, sub baldachin, în ordinea observată la plecarea din reședință și în sunetul clopotelor catedralei. Când a sosit procesiunea la reședință, erau orele 12 și un sfert.

Astfel a decurs actul sfințirii bisericii catedrale din Sibii, dată acum destinațiunei de a fi izvor de virtuți creștinești și cetățenești pe seama credincioșilor bisericii greco-ortodoxe române, cari în număr atât de frumos au azistat la actul sfințirii, de însemnătate epocală pentru istoria bisericii noastre ortodoxe și pentru istoria culturală națională a tuturor Românilor¹⁾.

La orele 2 s'a ținut banchetul în sala dela *Gesellschaftshaus*. Numărul participanților 250. Excelența Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Meșianu* sosește însoțit de P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp*, de domrii generali, ofițerii superiori și de domnul comite suprem *Thalman*.

Inaltpreasfinția Sa mitropolitul *Meșianu* se ridică de pe scaun, și se scoală în picioare toți cei dela masă. Excelența Sa constată, că dacă avem noi Români ortodoxi aceea ce avem: Mitropolia noastră, autonomia noastră, și dacă acum avem și catedrala noastră, este a se mul-

tămi Maiestății Sale gloriosului nostru împărat și rege *Francisc Iosif I.* Ridică deci primul pahar întru sănătatea Maiestății Sale. Puternice strigări de »Să trăiască« răsună în sală, iar muzica militară întonează imnul »Doamne ține și protege«, ascultat de toți în picioare.

Nu peste mult se ridică să vorbească distinsul fruntaș din Bănat, domnul *Coriolan Bredicianu*, deputat dietal ales în două cercuri, și primul cuvânt pe care-l rostesteste: »Excelență! este acoperit de o ploaie de aplauze și aclamări. După potolirea lor dl *Brediceanu* toastează pentru Inaltpreasfințitul domn arhiepiscop și mitropolit *Ioan Meșianu*, plăzmuitorul frumoasei catedrale, dovedind din nou, că e un orator care încălzește, cucerește și răpește inimile. Când lin și domol la vorbă, de abia îl auzi, când iarăș puternic, de crezi că vrea să despice văzduhul. Efectul toastului său a fost covârșitor. A fost intrerupt de nenumărateori de sgomotoase aplauze și de aclamări.

Domnul *Nicolae Ivan*, asesor konzistorial, toastează pentru armata Maiestății Sale și reprezentanții ei, aflători de față, în special pentru domnul general de divizie (*Feldmarschalleutenant*) *Laube*.

Excelența Sa dl locotenent mareșal campestru *Laube* răspunde imediat, într'un frumos toast ținut în limba germană. Mulțumește pentru posibilitatea dată militarilor de a azista la sfânta sărbătoare de astăzi. Spune, că soldatul încă urmărește scopuri ideale, ca și biserică. Soldatul stă gata să se jertfească și pentru popoare, pentru toate popoarele monarhiei! Aduce elogiul Inaltpreasfințitului Mitropolit *Meșianu* și golește paharul întru sănătatea Excelenței Sale.

Toastul e primit cu aplauze și aclamări furtunoase.

Se ridică acum *Preacuvioșia* Sa dl protosincel *Dr. Eusebiu R. Roșca* și toastează pentru reprezentanții coefesiunilor celorlalte cari au onorat cu prezența lor întrunirea aceasta.

Toastează apoi dl asesor konzistorial *Dr. Miron E. Cristea* pentru P. S. Sa domnul episcop al Aradului *I. I. Papp*. A vorbit următoarele:

»Otpsprezece veacuri s'au împlinit acuma, de când strămoșii noștri — pe atunci Romani — au sădit în grădina platurilor din aceste ținuturi cu codrii verzi și câmpuri de mătăasă« răsadul din care s'a plămădit neamul românesc. Și nu este popor pe lume, care — deodată cu odrăslirea sa ca individualitate etnică — să se fi născut și creștin, ca și poporul nostru. De aceea țaranul român, temelie și tăria noastră, la întrebarea: de ce religie să ține? răspunde cu vorba plină de înțeles: »Eu mă țin de legea românească, pentru că din acelaș leagăn a răsărit atât romanismul cât și creștinismul neamului său.

¹⁾ Vorbirea Excelenței Sale I. P. S. Domn Mitropolit vom da în numărul viitor.

Atât sunt de concrescute și nedespărțibile aceste două elemente ale ființei neamului nostru, încât nu veacuri, ci chiar milenii de împrejurări vitrege, nu au putut slăbi tăria lor.

Meritul, că aceste două momente nu numai n'au pierdut din intezitatea lor originală, ci — contopite în steaua strălucitoare a legii noastre românești — au condus neamul nostru cu deplină izbândă prin toate valurile furtunoase ale timpurilor trecute și peștru noi pline de vânturi neprielnice: este al bisericuțelor de lemn, cari cu smerenie își înalță modestele lor turle din vârful dealurilor și colinelor, unde le-a așezat evlavia părinților noștri.

Bărnele lor simple, dar cioplite din dumbrăvile hrănite cu sângele străbunilor noștri, răpuși de nenumărații dușmani necreștini — au inspirat preoțimei slugitoare la altariul ce-l cuprind cuvinte pline de farmec, cu cari au dat poporului — îngenunchiat înaintea lui — pururea deplină mângăere în toate sbuciumările sale aproape bimilenare, legându-i inima de credința strămoșilor.

Vouă bisericiute de lemn, cari ni-ați mângăiat, ni-ați întărit, ni-ați fost scut și adăpost puternic al legii, al limbii și al celor mai scumpe tradiții strămoșești, vă aduc eu prin osul recunoștinței întregului neam în această zi de mare și epocal praznic, dorind, ca noua, pompoasă și monumentală catedrală, pe care — cu ajutorul ceriului — astăzi am predat-o sfintei sale destinațiuni, nu numai să ofere același adăpost și scut puternic credincioșilor ei, ci să întrupeze în sine toată tăria miilor de biserici din întinsa noastră vlădicie, căci atunci siguri putem fi, că glasul clopotelor ei va fi glasul duios al mamei, care va electriza, va încălzi și lega inimile tuturor fiilor ei și va susține pe vecie unitatea credinței românești.

La ziua epocală de azi, care a desăvârșit prin actul sfințirii catedralei faptele mărețe ale mitropolitului *Andrei* și a pecetluit îndeosebi lucrările pentru reînvierea mitropoliei Bălgradului, am fi simțit o mare bucurie în sufletul nostru, dacă am fi putut saluta între noi pe toți arhierii mitropoliei noastre ortodoxe române din patrie, adevărat și pe conlucrătorul marelui *Andrei*, pe P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Caransebeșului, rostind astfel din plină inimă: »Iată acum ce e bun, sau ce e frumos, fără numai să fie frații împreună«. Inșă venerabilul episcop al Caransebeșului, reținut de greutatea bătrânețelor, n'a putut fi de față în persoană, ci s'a reprezentat prin o deputație compusă din preavaloroși bărbați. Deci cu atât mai mulțămitori trebuie să fim P. S. Sale episcopului Aradului, părintelui *Ioan I. Papp*, care prin participarea sa la praznicul

zilei de azi a mărit bucuria noastră și a poporului nostru.

Vă rog deci să închinăm un pahar în sănătatea P. S. Sale, dorindu-i să trăiască la mulți ani«.

Ultimul toastant oficios a fost dl Dr. *Liviu de Lemény*, care mâncând dela cuvintele celor ce au vorbit despre pace, constată, că poporul român a fost totdeauna pentru pace, n'a atacat, ci s'a apărat. Trecând apoi la altă serie de idei spune cum Românii au avut multe întruniri de însemnătate mare în orașul acesta, unde au fost totdeauna bine primiți din partea cercurilor conducătoare. Ridică paharul pentru reprezentantul acestui oraș, primarul *Drotleff*.

Se scoală acum P. S. Sa episcopul Aradului *Ioan I. Papp*, și răspunzând la toastul asesorului Dr. *Miron E. Cristea*, mulțamește Excelenței Sale Mitropolitului pentru că l-a învitat la această sărbătoare frumoasă. Mulțamește și toastantului Dr. *Cristea* pentru cuvintele de laudă aduse. Dar P. S. Sa n'a venit la Sibii ca să-și audă vorbe de laudă, ci mânat de conștiința împlinirii datorinței sale. Dorește, ca virtuțile teologice, credința, dragostea și nădejdea să fie sădite tot mai bine în poporul nostru, temelii biserică și a existenței noastre și ridică paharul pentru popor!

Mai vorbește primarul *Drotleff* (nemțeste), mulțamind dlui *Lemény*, apoi deputatul Dr. *N. Șerban* pentru preoțime, și în urmă asesorul *Nicolae Ivan* pentru arhitecți cari au făcut planurile și au zidit catedrala (*Kommer, Nagy, Szallay, Schussnig*) apoi pentru împodobitorul catedralei, pictorul *Smigelschi*, iar la orele 5 și un sfert masa se ridică.

Protocol

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza gr.-or. română a Aradului, ținute în sesiunea ordinară a anului 1906.

Ședința VI.

S'a ținut la 12/25 Aprilie 1906, orele 9 a. m.

Președinte: P. S. Sa Părintele Episcop diecezan *Ioan I. Papp*.

Notar: Dr. *Aurel Cioban*.

Nr. 76. Se cetește protocolul ședinței a V-a și se verifică.

Nr. 77. Presidiul prezintă cererea de concediu a deputatului *Nicolau Zigre*, pentru întreaga sesiune sinodală — se acordă.

Nr. 78. Urmând la ordinea zilei referada comisiunii petiționare, aceasta prin referentul

său **Dr. Cornel Ardelean**, propune, iar Sinodul decide :

Rugarea lui Vasilie Blejan și George Serb, epitropi în Leș, pentru a se da bisericii un ajutor de 100 coroane

se releagă la Consistorul din Oradea-mare.

Nr. 79. În urma cererii parohiei Petîrs, pentru încuviințarea colectei în scopul zidirii bisericei

colecta se încuviințează.

Nr. 80. Petițiunea văduvei Lucreția Catone din Petigd pentru ajutor

se transpune la Consistorul din Arad pentru competentă afacere.

Nr. 81. Cererea lui Florea Steici din Checheș, pentru a i-se da în arindă intravilanul fundațiunei T. Papp pe 12 ani, cu 18 coroane anual

se transpune Consistorului din Arad, spre competentă rezolvare.

Nr. 82. Rugarea văduvei preotese Eufemia Taro născ. Dan din Ripa pentru ajutor

se transpune pentru competentă afacere Consistorului din Oradea-mare.

Nr. 83. În urma cererii parohiei Mănerău pentru încuviințarea de colectă în și afară de patrie, în scopul zidirii unei biserici nouă,

colecta se încuviințează, dar numai în patrie.

Nr. 84. Rugarea parohiei Nimăești, pentru un ajutor de 800 coroane,

se trimite pentru competentă afacere Consistorului din Oradea-mare.

Nr. 85. Rugarea parohiei Lorău, pentru încuviințarea colectei în scopul edificării bisericei se încuviințează.

Nr. 86. Rugarea învățătorului Ioan Popa din Săcal pentru ajutor —

se transpune pentru afacere competentă Consistorului din Oradea-mare.

Nr. 87. Rugarea credincioșilor din Becicherecul-mic, pentru a li se încuviința colecta pe 2 ani pentru zidirea bisericei se acordă.

Nr. 88. Rugarea lui Alexandru Ardelean și soții din Macea, pentru destituirea preotului Liviu Rațiu,

se transpune Consistorului din Arad, pentru competentă afacere.

Nr. 89. Rugarea învățătorului Eutimiu Oniția din Pădurani pentru ajutor

se transpune Consistorului din Arad, spre competentă afacere.

Nr. 90. Rugarea învățătorului Vasile Sala din Vașcău-Bărești, pentru un ajutor de 200 cor.

se transpune Consistorului din Oradea-mare, spre competentă afacere.

Nr. 91. La ordinea zilei urmează alegerea asesorilor consistoriali și anume: completarea numărului asesorilor consistoriali onorari în senatul strâns bisericesc dela Consistorul din Arad și alegerea asesorilor ordinari și onorari în senatul de școale și cel epitropesc dela ambele Consistoare din Arad și Oradea-mare.

Pentru scrutinarea acestor alegeri, presidiul propune să se aleagă două comisiuni de scrutinare de câte trei membrii, și anume una pentru scrutinarea alegerilor de asessori la Consistorul din Arad și alta pentru a celor din Oradea-mare,

iar Sinodul alege în comisiunea pentru scrutinarea alegerilor la Consistorul din Arad pe: Gerasim Sărb protopop, Dr. Iosif Gall și Dr. Gavril Cosma; iar în cea pentru scrutinarea alegerilor la Consistorul din Oradea-mare pe: Dr. Ioan Trailescu, Mihail Veliciu și George Feier.

Nr. 92. Urmând actul alegerii, presidiul dispune apel nominal, la care răspunde 42 deputați prezenți, dintre cari fiecare la rândul său pune câte o ședulă de votare în urnele pregătite spre acest scop.

După încheierea votării, numerându-se ședulele, se constată că numărul lor corespunde numărului votanților de 42, prin urmare pentru ca cineva să fie ales, trebuie să aibă cel puțin 22 de voturi.

După acestea, prezidiul predă urna cu ședulele date pentru membrii Consistorului din Arad comisiunei I., iar urna cu voturile date pentru Consistorul din Oradea-mare, comisiunei a II-a, apoi pentru îndeplinirea scrutinării alegerilor suspendează ședința pe 30 minute.

Redeschizându-se ședința, comisiunea I. scrutinătoare pentru alegerile dela Consistorul din Arad prin referentul său Dr. Iosif Gall constată rezultatul scrutinării pe baza căreia, presidiul declară de aleși :

Pentru Consistorul din Arad :

a) În senatul strâns bisericesc :

Asessori onorari :

Roman Ciorogariu	37 voturi.
Cornel Lazar	37 ”
Mihail Lucața	25 ”

b) La senatul școlar :

Asesor referent :

Dr. George Ciuhandu	42 voturi.
-------------------------------	------------

Asessori ordinari :

Traian Vațian	40 voturi.
Traian Magier	40 ”
Petru Biberia	40 ”
Terentiu Oprean	32 ”
Emanuil Ungurean	42 ”
Pavel Rotariu	41 ”
Aurel Petrovici	34 ”

Dr. Aurel Cozma	27	voturi.
Vasile Goldiș	42	„
Ioan Russu Șirianu	36	„
Iosif Moldovan	33	„

c) *La senatul epitropesc:**Asesor referent:*

Gerasim Serb	42	voturi.
------------------------	----	---------

Asesori onorari:

Alexandru Crăciunescu	42	voturi.
Dimitrie Muscan	40	„
Cornel Ursuțiu	39	„
Fabrițiu Manuilă	37	„
Dr. Nicolae Oncu	42	„
Demian Dragonescu	42	„
George Feier	42	„
Petru Truția	42	„
Sava Raicu	37	„
George Purcariu	28	„
Aurel Chelnicean	41	„

Comisiunea a II-a scrutinătoare pentru Coasistorul din Oradea-mare prin referentul său George Feier, arată rezultatul scrutinării, pe baza căruia presidiul declară de aleși:

*Pentru Consistorul din Oradea-mare:*a) *In senatul școlar:**Asesori onorari:*

Alexandru Muntean	39	voturi.
Ștefan Domocoș	39	„
Moise Popovici	39	„
Paul Gavrillette	28	„
Nicolae Zigre	39	„
Dr. Nicolae Popovici	39	„
Dr. Aurel Lazar	39	„
Ioan Pinter	39	„
Avram Igna	38	„

b) *In senatul epitropesc:**Asesori onorari:*

George Papp	35	voturi.
Mochiu Vancea	39	„
Vasilie Leucuția	39	„
Paul Fășie	39	„
Dr. Ioan Buna	39	„
Ioan Bibescu	39	„
Ioan Gliție	39	„
Demetrie Balogh	39	„
Petru Pantea	38	„

Se enunță totodată, că lista asesorilor aleși pentru senatul strâns bisericesc dela Consistorul din Arad să se prezinte P. S. Sale dlui Episcop diecezan Ioan I. Papp, pentru întărire canonică, conform §-lui 116, a-liniei a doua din Statutul Organic.

Nr. 93. Urmează la ordinea zilei referada comisiunii organizatoare referitor la propu-

nerea Consistorului din Oradea-mare pentru decretarea de vacant a protopiatului din Vașcău. Comisiunea, prin referentul său *Petru Truția*, propune, iar sinodul aduce următorul conclud:

Sinodul ridică din valoare concludul sinodal de sub Nr. 136/1885, referitor la împărțirea și administrarea în mod provisoriu a acelor 2 protoprezviterate Beiuș și Vașcău, și restituind starea legală a acestor două protopopiate, astfel, că comuna protoprezviterală centrală Beiuș se reincorporează la protoprezviteratul Beiușului la care aparține de lege conform arondării din partea congresului național bisericesc, iar protopopul Vasile Papp are să-și ocupe protoprezbiteratul său — al Beiușului — pentru care a fost ales ca protopop și a primit singelia protoprezviterală: protopopiatul Vașcăului se decretează de vacant și se avizează Consistorul din Oradea-mare să ia demersurile legale pentru administrarea și îndeplinirea acestui protopopiat și să raporteze sinodului la proxima sesiune sinodală ordinară.

Nr. 94. Urmează la ordinea zilei referada comisiunii epitropești, care prin referentul său *Nicolae Roxin* propune, iar sinodul stabilește bugetul Consistorului din Arad și al celui din Oradea-mare pe anul 1906, precum urmează:

Budgetul

Consistorului gr.-or. român din Arad pe anul 1906.

	A fost preliminar pe 1905	Sinodul încuviințează pe 1906
A) Venite (acoperire)		
a) ordinare:		
Ajutor de stat pe 1906	17300.—	17300.—
Contribuirea 4 fileri de suflet curentă	14300.—	14300.—
Contribuirea 4 fileri de suflet din restanță	2000.—	1500.—
Taxa 1 cor. dela cununii 60% din venitul fondului bisericesc-clerical	1100.—	1200.—
60% din venitul fondului școlar și aucta	24818·32	25987·50
Cvota 10% spese de administrare din venitul curat al fondurilor și fundațiunilor	3805·10	4186·44
Din pretensiunile vechi ale fond. general	18664·84	19081·82
Din venitul sesiilor reduse întru acoperirea parțială a retribuției protoprezviterilor	1500·38	1000·31
Spesele biroului sinodal dela deputați	10200.—	10200.—
Cvota $\frac{3}{5}$ din venitul curat al fondului pentru promov. cult. religioase	200.—	200.—
Didactru teol.-pedagogic.	1318·60	1354·93
Taxa de examen și întărire învăț.	2000.—	1500.—
	—.—	1500.—

	A fost preliminar pe 1905	Sinodul încuviințează pe 1906		A fost preliminar pe 1905	Sinodul încuviințează pe 1906
b) <i>extraordinare</i> :			Salarele profesorilor pre-		
Ajutorul de stat pe 1905	—	17300	parandiali (unul 2600	9800	9800
întroat în 1906 . . .	—	—	cor.; 4 à 1800 cor.) .	—	—
Anticipațiune din ajutorul			Relut de cvartir acestora	1500	2500
de stat pe 1905 dată			Onorar prof. de igienă		
consistor. din Oradea-	—	12000	și medic	1200	1200
mare în 1905 . . .	—	—	Onorar prof. de desemn		
Arânda casei din strada			și caligrafie	200	200
Bathányi Nr. 2 pe 1	—	800	Salarul și viptul învăț. la		
Mai—31 Dec. 1906 .	—	—	școala de praxă . . .	800	800
Ecvivalent restant din	955.76	—	Onorar prof. de economie	800	800
1904 dela 3 fonduri	—	—	Sustinerea alumneelor .	2500	2500
	98163	129411	Deficitul susținerii alum-		
	—	—	neelor în 1904 . . .	815	—
B) <i>Spese.</i>			Recvizite de învățământ		
I. <i>Senatul bisericesc.</i>			la seminar	500	300
a) <i>Spese ordinare:</i>			Recvizite de scris și spese		
Salarul asesorului ordinar	2400	2400	direcționale	200	200
Adaus personal acestuia	600	600	Recvizite de învățământ		
Relut de cvartir „	500	500	în economie	150	150
Salarul și 5 cvinvenale			Încălzitul și luminatul la		
profesorului-director al			inst. sem.	450	450
institutului ped.-teol.	2800	2800	Catichetilor	4600	4600
Retribuțiune direcțională			b) <i>Spese extraordinare:</i>		
acestuia	400	400	Diurne și spese de esmis.		
Salarele alor 2 profesori			și inspecțiune	1000	2000
de teologie à 1800 cor.	3600	3600	Ajutor școalei de fete .	2000	—
Relut de cvartir la trei			Deficitul școalei de fete		
profesori de teologie	1500	1500	din 1904	450	—
Onorar propunătorului de			Ajutoare culturale . . .	2000	2000
cant și muzică	1600	1600	Spese neprevăzute . . .	400	400
Relut de cvartir acestuia	—	400		30265	30800
Salarul profesorului su-			III. <i>Senatul episcopesc.</i>		
plent la teol.	800	800	a) <i>Spese ordinare:</i>		
Contribuire la budgetul			Salarul asesorului ordinar	2400	2400
mitropolitan	300	300	Relut de cvartir acestuia	500	500
Știpeții pentru teologi	2400	2400	Salarul secretarului cons.	2400	2400
Ajutoare de caritate . .	300	300	Adaus personal acestuia	800	800
Retribuția protoprezvite-			Relut de cvartir acestuia	500	500
rilor (11) din district.			Salarul controlorului con-		
Consistorului arădan	11000	11000	tabil	2000	2000
Retribuțiunea alor 6 pro-			Relut de cvartir acestuia	500	500
toprezviteri din district.			Salarul cassarului con-		
Consistorului orădan	6000	6000	sistorial	2400	2400
b) <i>Spese extraordinare:</i>			Relut de cvartir acestuia	500	500
Diurne și spese de emi-			Salarul referentului aju-		
siuni	400	800	tător	1600	1600
Spese neprevăzute . . .	800	400	Relut de cvartir acestuia	—	400
Știpeții din 1904, ri-			Salarul unui adjunct-		
dicade în 1905	2400	—	contabil	1600	1200
	37800	35800	Onorar fiscului consis-		
II. <i>Senatul școlar.</i>			torial	1600	1600
a) <i>Spese ordinare:</i>			Onorar exactorului . . .	800	800
Salarul asesorului ordinar	2400	2400	Salarul arhivarului . . .	1200	1200
Relut de cvartir acestuia	500	500	Salarul protocolistului .	—	1000

	A fost preliminar pe 1905	Sinodul încuviințează pe 1906
Dotarea canceliștilor	4000.—	4000.—
Simbria servitorului de cancelarie	720.—	720.—
Încălzitul și luminatul lo- calului consistorial	800.—	1000.—
Tipărituri p. Consistor	1200.—	1000.—
Recvizite de scris, mo- bile, porto	1000.—	1000.—
Contribuție și ecvivalent	300.—	100.—
Taxă de canalizare, apă și asig. edific.	600.—	600.—
Diurne și viatic deputa- ților sinodali	2400.—	3000.—
b) Spese extraordinare:		
Diurne și viatic deputa- ților congresuali	—.—	2400.—
Diurne și viatic la co- misiuni	400.—	400.—
Depurarea împrumutului restant din 2 fonduri	5531.—	5808·47
Interes. acestuia pe 1905	279.—	—.—
Depurarea împrum. in- terim. din fond. bis.	—.—	17000.—
Subvențiunea lui Ioan Moldovan	600.—	600.—
Subvențiunea văd. Milca Bodea	96.—	96.—
Cvota pe 1906, întru depur. împr. gimn. din Brad, la fond. bis.	400.—	400.—
Cvota împrumutului de 26000 coroane, luat pe 10 ani din fondul bise- ricesc pentru casa Nr. 2 din str. Bathányi	—.—	2166·66
Interesele acestui împru- mut pe 1906	—.—	867·75
Spese neprevăzute	800·54	800·12
În contul speselor de e- dificare a cancelariilor consistoriale	—.—	5000.—
	37928.—	66759.—
C) Recapitulare.		
I. La senatul bisericesc	37800.—	35800.—
II. " " școlar	30265.—	30800.—
III. " " epitropesc	37928.—	66759.—
	105993.—	133359.—
D) Bilanț.		
Venite	98163.—	129411.—
Spese	105993.—	133359.—
Deficitul în suma de cor.	7830.—	3948.—
se va acoperi din supraîncasări în preten- siunile vechi ale fondului general și din împru- mut dela alte fonduri diecezane.		

Budgetul

Consistorului gr. or. român din Oradea-mare pe anul 1906.

Numirea obiectului:

Sinodul încuviințează pe
anul 1906.

A) Venite (acoperire).

Remanența cassei din anul trecut	1258·32
Ajutor dela stat pe 1906	12000.—
Competința sidoxială	1200.—
Cvota din fondul preoțesc, retribu- țiune protopopilor	6000.—
Cvota din fondul școlar pentru ajutor	969.—
Contribuiri eparhiale	7000.—
Taxe de câte 1 cor. dela cununii	100.—
10% spese de manipulare dela fon- duri și fundațiuni	269·78
Diferiți alți bani	300.—
Suma:	29097·10

B) Spese.

I. Senatul bisericesc.

Salarul vicarului președinte	6000.—
Salarul asesorului referent bisericesc	2400.—
Relut de cortel refer. bisericesc	500.—
Retribuțiunea protopopilor	6000.—
Spese de călătorii în afaceri bisericești	200.—
Ajutorarea bisericilor sărace	1000.—
Suma:	16100.—

II. Senatul școlar.

Remunerația caticeștilor	500.—
Spese de călătorii în afaceri școlare	200.—
Pentru ajutorarea școalelor și între- girea dotațiunilor învățătoarești	969.—
Suma:	1669.—

III. Senatul epitropesc.

Salarul secretarului	2400.—
Adaus personal secretarului	500.—
Salarul arhivarului	1600.—
Relut de cortel arhivarului	400.—
Onorar fișcului	600.—
Salar pentru un scriitor ordinar	1200.—
Onorar cassarului	200.—
Onorar controlorului	200.—
Simbria servitorului	360.—
Lemne pentru cancelarie	300.—
Recvizite pentru cancelarie	150.—
Instruirea cancelariei	150.—
Luminarea	60.—
Tipărituri pentru toate resorturile	500.—
Contribuție și ecvivalent	400.—
Conservarea edificiului consistorial	400.—
Competința sidoxială	1200.—
Competințe și diurne deputaților si- nodali	1200.—
Competințe și diurne deputaților con- gresuali	1200.—

Sinodul încuviințează pe
anul 1906

Spese de călătorie în afaceri epitropești	100.—
Spese neprevăzute	200.—
Prețul protocolului congregual	300.—
Suma:	13620.—

C) Recapitulare :

I. Spesele senatului bisericesc	16100.—
II. " " școlar	1669.—
III. " " epitropesc	13620.—
Suma:	31389.—

D) Bilanț :

Venite	29097.10
Spese	31389.—
Deficitul în suma de cor.	2291.90

se va acoperi din diferite economisări.

Nr. 95. Comisiunea bugetară, prin raportorul său *Dr. George Roxin*, propune stabilirea și asignarea speselor împreună cu prezența sesiune sinodală și anume:

I. Pentru deputații districtului Arad	1550.20
II. Pentru deputații districtului Oradea mare	873.80

In suma totală de cor. 2424.—

Sinodul asemnează suma de 2424 coroane la cassa consistorială în contul bugetelor consistoriale.

Nr. 96. Presidiul prezintă cererea deputatului sinodal *Dr. Ioan Suci* pentru concediu pe întreaga durată a sesiunii.

Sinodul, din motiv că aceasta cerere a intrat cu întârziere, adecă după intrarea în vigoare a §-lui 59 din Regulamentul pentru afacerile interne, — concediul nu-l acoardă, ci declarând cercul de vacant, ordonează alegere nouă pentru un deputat mirean în cercul M.-Radna.

Nr. 97. Pentru verificarea protocolului luat în aceasta ultimă ședință

se designează deputații sinodali locuitori în Arad și biroul.

Nr. 98. Terminându-se agendele sesiunii sinodale din acest an, *P. S. Sa Părintele Episcop*, în calitate de președinte al sinodului, ridică glas de mulțumită lui Dumnezeu pentru rezultatele obținute și exprimându-și bucuria că vede reîntrând în toate corporațiunile noastre bisericești și între fiii săi credincioși duhul păcii și al buneii înțelegeri, mulțumește deputaților pentru zelul și interesul dezvoltat în toate afacerile bisericești, școlare și fundamentale; pentru obiectivitatea, serioșitatea și calmitatea manifestată în decursul dezbaterilor; cu deosebire pentru respectarea dispozițiunilor legale referitoare la manifestarea vieții noastre constituționale bisericești; și, implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor săvâr-

șite, asupra deputaților și a întregului popor credincios, declară sesiunea ordinară a Sinodului eparchial pe anul 1906 de încheiată.

În numele deputaților sinodali, deputatul *Pavel Rotariu* accentuează pacinica conlucrare a elementelor chemate, pacea și buna înțelegere între fiii credincioși ai bisericii noastre din aceasta eparhie, precum și respectarea legilor și mersul regulat administrativ al tuturor afacerilor — toate acestea, în parte covârșitoare, le atribuie înțeleptei conduceri, neobositei activități și dragostei adevărate de părinte a *P. S. Sale Părintelui Episcop*, deci în numele tuturor deputaților exprimă călduroase și sincere mulțumite și dorește *P. S. Sale* viață îndelungată și fericită.

Între vii aclamări la adresa *P. S. Sale* deputații se depărtează la oarele 12 și jumătate din zi.

Dr. Aurel Cioban,
notar.

Acest protocol s'a cetit și verificat în ședința subscrisei comisiuni sinodale.

Arad, la 20 Aprilie (3 Maiu) 1906.

Ioan I. Papp,

episcop-președinte.

Roman Ciorogariu, George Popoviciu,
Petru Truța, Ioan Russu Șirianu,
Ioan Costa, Gerasim Serbu,
Dr. George Ciuhandu, Dr. Nicolae Oncu,

Serbările dela Sibiiu.

Am plecat din Arad un grup de seminaristi, pentru a fi de față la sfințirea catedralei ortodoxe române dela Sibii. După o călătorie de o noapte pe valea Murașului și a Târnavei, Sâmbătă dimineața am ajuns în vechea cetate a Sibiiului, în Sibiiul de azi. La gară ne întâmpină membrii comitetului de încarțirare, care se pot cunoaște din departe de pe bandele albe, ce le atârnă pe piept. De oarece e încă de dimineață, tramvaiul electric nu funcționează, și așa am mers pe jos până la „Seminarul Andreian“, unde am fost încarțirați. La prima vedere ne-a făcut o adâncă impresie romantica pozițiune a orașului. Strada se ridică, de oarece partea aceasta a orașului e pe o colină. Jur împrejurul orașului se întinde o cunună de munți, și cu toate că suntem în luna Mai, în partea dinspre miază-noapte bătrânii Carpați sunt brăzdați de lungi pete de omăt. În oraș zidurile vechi negrite de vânturi și ploii îți aduc aminte de îndepărtare vremi trăite și numai ici colea se ridică par'că îndrăzneț câte o vilă modernă.

Într'o astfel de împrejurime e zidită catedrala noastră. Încă din departe se văd înălțându-se două turnuri, ce impun atât prin înălțimea, cât și prin eleganța lor. Când am ajuns însă s'o vedem în întregime, am rămas uimiți de măreția acelei opere arhitectone. După amiazi dl prof. Crăciunescu ne-a condus prin-

Urmează în Suplimentul Nr. 19. 1906 :

Supliment la „Biserica și Școala“ Nr. 19.

trînsa explicându-ne unele lucruri. E zidită în stil bizantin, după modelul bisericii S-ftei Sofii din Constantinopol, pe locul fostei biserici parohiale din Sibiu-cetate. Materialul solid din care e clădită, cărămidă roșie și albă formează verste, ce se schimbă alternativ. În front sunt două turnuri înalte de 37 m. Mai îndărăt cupola înaltă de 26 m. încunjurată de patru turnulețe. Între cele două turnuri mari e intrarea principală, deasupra căreia într'un mare semicerc sunt așezate în email chipurile Mântuitorului și celor patru evangheliști. După ce suim vre-o câteva trepte lungi, ajungem la ușa principală, de laturile căreia sunt două plăci de marmoră neagră, în care sunt săpate numele bărbaților, cari au jucat un rol mai însemnat în istoricul zidirii acestui sfânt monument.

În jur mai sunt 7 intrări laterale. Coperișul e din tinichea de fier și în întreaga zidirea nu e nici o bucăciță de lemn.

În întreaga ei splendoare ni se prezintă pe dinlăuntru. Chipurile pictate pe cupolă de prof. Smigelschi par că sunt vii. De bărbați competenți s'a declarat mai puțin succasă pictura iconostasului, făcută de francezul Coulein. Foarte frumos e sculptat iconostasul în lemn de tîeu aurit de cătră firma E. Babic, București. Stranele, amvonul, scaunele sunt sculptate cu adevărată artă de măestrul din loc Pătruț. Ceeace te surprinde e și faptul, că toate ornamentele de pictură și de sculptură sunt din ornamentica română, după „Albumul artistic“ Așa, că Catedrala din Sibiu e nu numai o casă Dumnezeiască, ci și o casă românească. În cât e despre pictură, se exprimă astfel marele învățat d. Iorga într'un număr al „Sămănătorului“: „pictura lui Smigelschi va forma gloria timpului, în care a trăit“. Un lucru, care o înalță e și iluminarea electrică, apoi încălzirea în timp de iarnă. În cele două turnuri sunt 4 clopote, într'unul 1, cel mai mare și în celalalt 3.

E zidită de arhiteciul Szalay, care e din Arad. Peatra fundamentală s'a pus în 5/18 August 190 și a decurs edificarea până în 1904.

A costat 770,000 coroane. Baza fondului pentru edificare a fost pus de Arhiepiscopul și Mitropolitul Andreiu baron de Șaguna, prin un apel făcut la anul 1857, 1 Decembrie.

După ce am văzut cu deamănuntul biserica, am căutat să cercetăm și alte părți ale acestui cuib săsesc, unde Românii se întăresc văzând cu ochii. Am cercetat „Dumbrava“, parcul Sibiului. Acesta impune prin extensiunea lui, prin marea variație și prin îngrijirea scrupuloasă. Am văzut *vila mitropolitană și muzeul Asociațiunii*.

Seara am fost la priveghiere în biserica din suburbii Iosefin.

Cu ziua de mâine, Duminecă se începe actul sfințirii, precum și celelalte festivități aranjate cu această ocaziune.

Duminecă, 30 Aprilie v. (13 Mai n.).

La orele 7^{1/2} dimineața o mulțime de popor și cler se intrunește la reședința arhiepiscopescă, iar la 8 ore procesiunea se pune în mișcare pe drumul așternut cu iarbă verde spre biserică. Actul sfințirii se începe. Au pontificat I. P. S. Mitropolitul *Ioan Mețianu*, P. S. Episcopul *Ioan I. Papp*, P. C. Sa *Vasilie Mangra*, P. C. Sa *Augustin Hamzea*, precum și alți mulți înalți dignitari ai bisericii ortodoxe. Mulțimea umple străzile, biserica iluminată splendid abia mai cuprinde în sine potopul de lume, ce din depărtări a alergat la această sărbătoare națională. În decursul actului sfințirii a

cântat corul seminarului condus de prof. D. Cunțan, iar la liturgie corul mixt bisericesc (120 persoane) sub conducerea dlui T. Popoviciu.

La 2 ore a fost banchetul festiv.

La 4 ore „reprezentăție teatrală“, s'a predat „Năpasta“ lui Caragiale și „Lăutarul din Cremona“ cu concursul binevoitor al artiștilor dramatici din București: Z. Bârsan și Popea.

La 7 ore seara conduct cu torțe. Cât s'a însărat străzile iar se umplu. Seminaristii precum și alți studenți din loc cu torțe și lampioane de diferite culori formează un lung șir. În frunte merge corul (din vre-o 200 de membri) și muzica militară.

Făcând un incunjiur pe strada Cisnădiei convoiul se oprește înaintea reședinței arhiepiscopicești. Corul acompaniat de muzica militară întonează o serenadă.

La 8 ^{1/2} seara „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ aranjază o o convenire socială împreună cu cântări, declamațiuni și joc în sala restaurantului „Gesellschaftshaus“.

Luni 1/14 Mai.

La orele 11 a. m. „Societatea de lectură a elevilor din Seminarul Andreian“ dă un Matineu în sala festivă a Muzeului național.

Atât punctele de orchestră, punctele de cor, declamațiile, cât și disertația clericului Duma (cunoscutul Paltin) au fost viu aplaudate din partea publicului numărös.

Când la declamarea poeziei „Oltul“ de Octavian Goga, publicul a izbucnit în aplauze furtunoase, chemându-l pe scenă până ce simpaticul și genialul poet a fost ridicat pe mâni și văzut de toți.

La fine ni-se anunță, că savantul d. N. Iorga va ținea o conferință „despre limba și literatura română“ tot în această sală după amiazi la orele 4.

Încă de timpuriu spațioasa sală a teatrului începe a se umple. La orele 4 toate locurile sunt ocupate. Jos în sală, sus în galerii nu mai poți străbate. Și o nerăbdare se putea ceti pe fețele tuturor. Cu o întârziere de vre-o câteva minute cortina cade, peste vre-o câteva momente ridicându-se din nou, rămânând în fața publicului marele învățat a Românilor, e salutat de o salvă de aplauze. Mai liniștindu-se publicul conferințiarul începe. Toți ascultă cu încordare, din când în când este întrerupt de ovații. Începe cu întemeierea catedralei din punct de vedere istoric — cultural, însemnătatea ei pentru răspândirea religiozității, culturi precum și sentimentelor naționale. „Numai prin muncă se poate susține un neam“ „Să nu cersim, ci să muncim“. Să nu ciungărim limba și să nu o pângărim prin cuvinte străine. Cam în jurul acestor puncte decurge conferința. De altcum s'a stenografat și o s'o avem în întregime.

Oratorul într'atâta a captivat sufletele, încât am văzut lacrimi în ochii tinerimii noastre. La fine tinerimea entuziasmata și încălzită la focul iubirii de neam, l'a ridicat în brațe.

La ^{1/2} la 7 ne-am imprăștiat, ducând cu noi noauă puteri de viață pentru a le aplica în lupta pentru idealul nostru, al tuturor.

Seara concert aranjat de „Asociațiunea femeilor Române“.

Cu aceasta s'a încheiat ciclul sărbărilor din Sibiu.

În cealaltă zi ne-am re'tors cu toți acasă, purtând încă pentru multă vreme impresiile primite în cele trei zile de serbări naționale.

Tr. M. jun.

CRONICA.

Aviz candidaților de învățători. Atragem atențiunea acelor pe cari îi privește, că examenele private la institutul nostru pedagogic se vor ține la 19 Mai (1 Iunie) cu toate cursurile, iar examenele de cvalificație, anume cele scripturistice se vor începe în 25 Mai (7 Iunie). După combinațiile de pân'acum, dacă nu va interveni o pedecă, cursul de vară se va începe în 8/21 Iunie, prin urmare toți participanții la acel curs trebuie să se prezenteze în 7/20 Iunie la Direcțiunea institutului.

Inovațiune. *La stabilimentul Tipografiei diecezane (fosta casă a răposatului Episcop Iosif Goldiș), s'a făcut o importantă inovațiune, introducându-se motor cu gaz, pentru mașina tipografică, de calibru modern, cea mai mare în Arad. Toate trei mașinile tipografiei sunt puse în mișcare prin gaz.*

Despre punctualitatea și corocitatea administrației noastre, care are de astădată la dispoziție o astfel de instalațiune tipografică, credem că nu este de lipsă să insistăm a spune, că și până acum a satisfăcut pe deplin tututurilor cererilor și așteptărilor publicului.

Daruri de examen. *Învățătorul Iuliu Grroșorean din Gașa a scos de curând, de sub tipar „Dialoge“ și o serie de „scrieri pentru popor“. Stilul lor ușor și conținutul instructiv și edificator, precum și împrejurarea că chestiunile atinse în aceste broșuri se repoartă la actualitatea vieții poporului nostru: ne îndeamnă să le recomandăm atențiunei P. O. D. protoprezviteri-inspectori școlari, organelor parohiale și învățătorimei pentru a le comandă și dintribui între elevii buni ca daruri de examene.*

Aceste broșure pot fi cetite adecă cu folos și de elevii școlii populare, și nu numai de popor, pentru care sunt de altfel scrise.

Din „Scrieri pentru popor“ au apărut până acum șapte numere à 20 fil., plus 10 fil. porto; iar din „Dialoge“ un exemplar face 60 fil. plus 10 fil. porto și se pot comanda la Administrațiunea tipografiei diecezane din Arad. *Redacțiunea.*

Cununie. Dl Dimitrie Simea, învățător dirigent în Comlăuș, își va serba cununia în 14/27 Mai a. c. cu D-șoara Rozalia Papp din Arad. Felicitările noastre.

Himen. Cornelia Selăgian și Victor Fildan, incredințați Mai 1906. Talpoș, Beiuș.

Aviz. Pentru orientarea Onor. Public român din Regatul ungar, imi iau voie a aduce la cunoștință, că Expozițiunea generală română din București se va inaugura în mod oficial la 14/27 Mai și va rămânea deschisă până la sfârșitul unei Octomvrie a. c.

Obiectele ce le-am primit până acum în scopul de a le expune în Pavilionul etnografic al Românilor din Ungaria, au fost expedate la București și se vor așeza în Pavilion până la ziua inaugurării Acei expoziții de aici din țeară, cari ar dori să mai trimită obiecte pentru expozițiunea noastră, sunt rugați a le

adresă direct la „Comisariatul Expozițiunii Generale în București, Gara Flaret“ cu asemnarea: „pentru Pavilionul etnografic al Românilor din Regatul ungar“.

Coletele ce se vor expeda sub această adresă, vor fi scutite de vamă. Cheltuielile de transport privesc pe trimitători. Expedițiuni nefrancate se vor refuza.

Inaugurarea la 14/27 Mai a. c. va fi mai mult terminată și se deschide abia în luna Iunie st. v. Din această cauză se recomandă Publicului român din țeară, care dorește a vizita Expozițiunea, să amâne plecarea la București până la un termin mai îndepărtat, și anume, cu considerare la căldura mare ce domnește în România în lunile de vară, până la August sau Septemvrie a. c., când vor fi terminate toate stabilimentele Expozițiunii, se vor aranja cele mai splendide spectacole și se va adună lumea mai aleasă.

Vizitatorii Expozițiunii cari vor p'eca din Ungaria la București, vor beneficia pe Căile ferate române de o reducere de 30—50%. Indatăce vor fi terminate petracările ce decurg de prezent între Comisariatul general al Expozițiunii și între Direcțiunea Căilor ferate și al căror rezultat îl vom aduce la cunoștință publică în organele presei noastre, — se vor liberă din parte-mi Certificat de călătorie, în virtutea cărora vizitatorii Expozițiunii vor beneficia de reducerea ce o va admite Direcțiunea Căilor ferate. Prenotări pentru aceste Certificate se vor adresă la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu. Taxa de prenotare este 20 fileri (în mărci poștale de persoană. Certificatele se vor trimite franco la adresele prenotate.

Trecerea frontierei române și reîntoarcerea în Ungaria se va putea face în timpul dela 1/14 Mai până la 1/14 Noemvrie a. c. fără pașaport. Autoritățile ungare însă pretind dela supușii ungari la ieșirea acestora din țară un certificat de trecere. Asemenea certificat liberează vicecomișii tuturor comitatelor dela frontieră. Locurile competente au intervenit în scopul de a delătură și această piedecă și de a exoperă și trecerea liberă a vizitatorilor Expozițiunii. În caz dacă această intervențiune va avea rezultatul dorit, nu voi întârzia a-l aduce la cunoștința publicului nostru.

Atât în vederea terminării mai târzie a instalațiilor Expozițiunii, precum și cu considerare la înlesnirile ce se vor face mai încolo cu privire la reducerea prețului билетelor de călătorie și la trecerea frontierei fără pașaport, recomand publicului nostru din nou, să amâne vizitarea Expozițiunii pentru un timp mai îndepărtat, — intrucât va fi posibil pentru lunile August și Septemvrie a. c. Delegatul Comisariatului General: *Dr. C. Diaconovich.*

Cronică bibliografică.

Cultura Română (Iași) III. 6. cuprinde: Nevoia, neajunsurile și corectivul reformelor școlare dese, de I. Găvănescul. — Comisii de anchetă școlară, discurs de min. M. Vlădescu. — În ce stă vitalitatea universității germane (Estras din vol. III. Ist. ped.) de I. Găvănescul. Reproducem din acest articol: „Dacă nu s'ar fi predat în Halle dreptul statului așa cum nu se obișnuia în Germania înainte vreme, Brandenburgul nu și-ar fi scuturat așa de ușor, în câți-va ani, vechea lui dependență de Austria, în cât să devină un stat propriu și de sine stătător. Ceea-ce se predă despre astfel de lucruri la universitate, se prinde negreșit la început numai între studenți; dar drept, într'o viață de om, devine convingerea generală a poporului; orășanul și

tăranul cred ce spune predicatorul, dar predicatorul crede în chestia dreptului statului, ce aude dela juristii statului său... Acest citat ne reamintește, prin asociație de idei, propunerea dlui N. Iorgă din București, despre „internatul pentru Ardeleni“... Există o analogie în evoluția popoarelor vrednice de o viață proprie! — Alte articole Școala primară (Ce să se învețe?) de C. V. Praja. — Limba noastră, de Th. D. Speranță. Incertitudinile în concepția modernă a învățământului secundar, de N. Em. Teohari. — Congresul didactic al profesorilor de științele fizico-chimice din țară (comunicări) D. Cădere. — Asupra învățământului în cursul secundar (O întimpinare). — Ecouri diverse și o recenziune.

Muza Română, nr.-ul 3. (Mai) cuprinde: Unele reflexiuni asupra studiului d-lui dr. Hugo Gaisser, *irmoasele de Pusti*, în oficiul grec. de B. Anastasescu. Este un articol foarte interesant, care nu se sfârșește în acest număr și ar trebui să atragă atenția irmologilor nostri bisericești. — Știri muzicale. — *Partea muzicală*: „Marșul jurnaliștilor“ pe 4 mâni, de I. Mureșianu. — Hora Carmen, de I. Mureșianu. — Ce vrei? polca franceză de I. M. — Făi și Măi! cor bărbătesc, arangeat de B. Anastasescu. — „Numai una“, melodie din România, poezie de G. Coșbuc, cor bărbătesc, aranjat de I. Crișan. (Abonamentul: pe an 16 cor. pe 1/2 an 8 cor. Apare în fiecare lună în Blaj).

„**Luceafărul**“ V. 8. Sufletul (poezie) de O. Goga. — Paznicii, de G. Stoica. — Idilă, de G. I. Ionescu. — În pribegie (pozie) I. Borcia. — Pinteza viteazul (sfârșit). — Cronică, în care e și o dare de seamă asupra cărții „*Predici sau învățături*“ de P. Maior (ed. Dăianu). — Coperta: Cusături românești cu arnici alb-negru-albastru-verde. — Clișee: La tăiat de lemne Românași; Paștile la Brașov (în pădure).

Nuelușa nr. 6—7. (Apare în editura „Luceafărului“) cu un bogat cuprins plin de spirit și humor.

Viața Literară 18. Apostolomania, de Il. Chendi. — Prologul din „Faust“ de Goethe, traducere de I. Gorun (Al. Hodoș), despre care a zis d-l Dr. Sextil Pușcariu, că are umeri destul de lați pentru a putea purta până și pe genialul Goethe, — și n'a greșit, după, părerea noastră. — Rindunel (schiță) de Ion Bârseanu. — Valeriei, de Cincinat Pavelescu — Expoziția tinerimei artistice (Steriade, Stoenescu, Aricescu, Baltazar, Grant) V. Cioflec. — Mă simt străin (poezie) C. Ardeleanu. Copil schimbat, G. Stoica. — Dări de seamă. — Moartea lui April, de I. U. Soreanu. — Cronică muzicală („Carmen“ și Expoziția). — De ce? ... Aurelia din Comarnic. — Cum iubește o fată, de V. Pop. — Lor... C. Mironescu. — Povestea lui Sf. Gheorghe (Din popor) P. Tudor. — Informațiuni literare, Bibliografie.

Sămănătorul 18: N. Iorga, Romanul istoric și d. Slavici (Din incidentul apariției vol. 2. „Din Bătrâni“: Manea). — X. Cugetări — D. Nanu, Nici șoaptele (poezie). — G. Bogdan-Duică, Un sonet de Gheorghe Chițu. Natalia Iosif, Mater Dolorosa (poezie de Carmen Sylva). — I. Boteni, Vacanța Paștelui. — I. U. Soricu; Pe mare (poezie). — Ion Bârseanu, Iani Mișopol (schiță). — N. Iorga, Cronică. — Gravuri: Vederea Iașilor din Iulie 1837; Copii eșind dela școală, în Orșova, 8 Iulie 1847 (după Raffet).

Agricultura modernă, e o revistă lunară a crescătorilor de albine și apare sub direcția d-lui R. Begnescu în București Str. Clemenței 3. (Abonament anual 10 lei). Au apărut până acum 4 numere, cuprinzând material prețios, instrucțiuni și informațiuni, relative la economie peste tot și în special pentru agricultură.

Răvașul (din Cluj) nr. 18—19, vorbind despre valoroasa lucrare a d-lui Al. I. Lăpădatu, despre „*Strehaia*“, ca scaun episcopesc și al băniei (de care am vorbit și noi la locul acesta) reflectează: „O astfel de monografie ni-ar trebui nouă asupra (sic!) Feleacului. Pentru-că ori ce s'ar zice (In atenția d-lui Dr. Bunea! N. R.), episcopia Feleacului a existat; numele alor (!) 3 episcopi se cunosc, tradiția lor s'a păstrat și e imprimată și în numirea topografică. Este un loc de-î zic „la răchițele vlădicii“.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Almaș**, se escrie de nou concurs, cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: 1. Usufructul unui intravilan, și a 23 jugh. cat. pământ extravilan. 2. Birul preoțesc (dela 1 casă una măs. cucuruz sfârmat, ear unde sunt 2 case pe un intravilan, câte 1/2 măsură). 3. Ștolele îndatinate, anume dela înmormântări mici (1—7 ani) câte 2 cor. 40 fil., prohodul mare dela cei săraci câte 6 cor., dela cei mai în stare 10 cor., iar cu liturgie și cu stâlpi 16 cor., pentru botez 1 cor., 20 fil., dela cununii 6 cor., cu extrase cu tot, pentru extrase private 3 cor. 4. Intregirea dela stat, conform cvalificațiunei celui ales.

De cvartir se va îngriji alesul și tot acela va suportă toate dările publice, după sesia sa.

Se notează, că birul, pentru 123 n-ri de case, se solvește din fondul de bucate, ear restul se încassează dela credincioșii din parohie.

Birul și toate venitele ștolare după servicii se vor împărți, din întreaga comună, cu preotul actual, având și serviciul în — și afară de biserică a se săvârși prin ambii preoți în întreaga comună, alternative după rândul săptămânei.

Reflectanții sunt poftiți ca recursele lor ajustate conform Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, să le subștearnă în terminul indicat la oficiul protoprezvital gr. or. rom. din Buttyin com. Arad, având a se prezentă în careva Duminecă ori sârbătoare în s. biserică, spre a-și arată desteritatea în oratorie și în cele rituale.

Din ședința comitetului parohial din Almaș, ținută la 23 Aprilie v. 6 Mai n. 1906.

Alexandru Nica
par. preș. com. par.

Ioan Iancin
inv. not. com. par.

În conțelegere cu: Ioan Georgia protoprezviter gr. or.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea posturilor îmbinate de paroh și învățator în **Ghioroc**, prin aceasta se escrie concurs cu termin de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: a) *preoțesti* 1. Birul preoțesc dela flecare număr de casă 2 cor., iar dela jeleri 1 cor., de tot circa 218 cor. 2. 4 jughere pământ arător. 3. Ștolele uzuat, circa 180 cor. 4. Intregirea dotațiunii dela stat 790 cor. 70 fil., respective 1790 cor. 70 fil.

b) *învățătorești*: 1. Salar în bani gata 336 cor. 2. 2 jughere pământ arător și venitul după un loc de pășunat. 3. 10 Stângeni de lemne, aduse acasă, din care se va încălzi și școala. 4. Pentru scripturistică și conferințe câte 10 cor. 5. Pentru tăiatul lemnelor 20 cor. 6. Ajutor dela Ven. Consistor 180 cor. 7. Cvartir cu 3 odăi și grădina școalei sădită cu vie.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți ca recursele lor ajustate conform lit. c. a. §-lui 15 din Regulamentul pentru parohii, precum și documentele referitoare la cvalificațiunea învățătoarească și adresate comitetului parohial din Ghioroc, să le trimită Oficiului ppopesc din M. Radna, iar dânsii cu stricta observare a dispozițiunilor §-lui 18 din citatul Regulament să se prezinte în s. biserică din Ghioroc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Ghioroc, la 3/16 Mai 1906.

Comitetul parohial

In conțelegere cu: *Procopie Givulescu* protoprezviter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei a II-a din **Bârșă**, devenită vacantă prin strămutare, amăsurat dispozițiunei Ven. Consistor de sub Nr. 21/906, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: usufructul a lor 32 jugh. pământ extravilan, jumătate din birul și stolele îndatinat din întreaga comună bisericească, întregirea venitelor dela stat (congrua) după cvalificațiunea celui ales. Casă parohială nu este, dările le va suportă cel ales, carele va fi îndatorat a catehiză, fără altă remunerațiune dela parohie, în școlile din parohie. Serviciul divin, precum și toate funcțiunile în și afară de biserică, se vor săvârși alternativ cu actualul preot, după rândul săptămânei. Parohia e de cl. III-a.

Reflectanții sunt poștiți, ca recursele ajustate conform Regulamentului, adresate concernentului comitet parohial, să le subștearnă la oficiul ppsc gr. or. rom. din Butyin (com. Arad), având a se prezenta în careva Duminecă ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și oratorie.

Din ședința comitetului parohial ținută în Bârșă, la 20 Aprilie (3 Mai) 1906.

Ioan Popovici
preș. com. par.

Terentie Popa
not. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Georgia* protoprezviter gr. or.

—□—

2—3

Pentru vacantul post de paroh din **Lăpușnic** tractul Belințului, se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:
1. Venitul sesiunei parohiale constătătoare din 32 ju-

găre; 2. întregirea dela stat, după cvalificațiunea viitorului preot; 3. Dela fiecare număr de casă, o spene cucuruz sau o coroană; 4. stola uzuată dela inormântări și 5. usufructul plațului parohial.

Reflectanții la acest post sunt poștiți a se prezenta într'o Duminecă sau într'o sârbătoare în sf. biserică din Lăpușnic, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în oratorie și în celebrarea oficiului Dumnezeesc.

Concursele instruate conform Statutului-Organic și Regulamentului pentru parohii, au să le aștearnă comitetului parohial, pe calea oficiului protepresbiteral gr.-or. rom din Belinț (Bélinecz, Temes-megye), în terminul fixat mai sus.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Gerasim Sârb*, protoprezbiter.

—□—

2 3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III-a **Veched** protoprezviteratul Orăzi-mari, se escrie concurs cu termin de alegere pe **22 Mai (4 Iunie)** 1906.

Emolumentele sunt: 1. Casă parohială cu supraedificatele și intravilan. 2 Pământul parohial 9 jugh. catast. și 641□. 3. Competința de pășunat pentru 3 vite. 4. Competința de clasă 32 cor. 5. Competința de bir 12 cubule grâu de pâne și 7 cubule orz. 6. Venitele stolare usuete. 7. Întregirea venitelor dela stat, după cvalificațiunea alegândului 388 cor. 40 fil., sau 1188 cor. 40 fil.

Contribuțiunea erarială după pământul parohial o solvește comuna bisericească. Alegândul preot, are să catehizeze la școala cotidiană și de repetiție din parohie, fără privire la caracterul aceleia și fară a aștepta vre-o remunerațiune dela comuna bisericească ori dela dieceza.

Recurenții sunt poștiți ca recursele instruite cu documentele recerute, adresate comitetului parohial din Veched, să le aștearnă oficiului protoprezviteral în Oradea-mare, până în 18/31 Maiu 1906, având a se prezenta în s. biserică din Veched, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorei.

Comitetul parohial

In conțelegere cu: *Toma Păcala* protoprezviter gr. or.

—□—

3—3

„Janus“

„institut de asigurare mutuală pe viață în Viena

s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,

este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață“

pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea căroră accidentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

➔ Premii eftine. Condiții de asigurare favorabile. ➔

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duiel și sinucidere după 5 ani.

Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moment.

Starea de asigurare 111.000,000 cor. § Averele institutului 31.000,000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000,000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabric.

Lerchengasse Nr. 17. (N-rul Telefonului: 422).

(16)